

Mohácsi csata

Bálint

Róbertné

Submitted by Bálint Róbertné on 2025. 12. 11., cs - 12:12

Type of lesson / project plan

Lesson plan

Sector

Társadalomtudományok

Topic, learning area

A török hódítás az újkori Magyarországon

Grade

10. évfolyam

Learning and development goals

A tanóra végére megértik a mohácsi csata jelentőségét, miért nemzeti tragédia és a középkor vége az újkor kezdete Magyarország történetében, és véleményt tudnak formálni a csata stratégiájával kapcsolatban.

Concepts

újkor, rendek, rákosi végzés, hódítás elmélet, stratégia, szpáhi, janicsár, nemes, kettős királyválasztás, nemzeti tragédia

Required tools

okostábla, mobiltelefon

Introductory part and preparation of the lesson / project plan

A történelmi kor bemutatása, előző ismeretek felelevenítése, koncentráció más tantárgyakkal pl.: irodalom. A tananyag közös feldolgozása , ppt segítségével szemléltetés és vázlat írása.

Frontális osztálymunka, beszélgetés.

A Mohácsi csata nemzeti tragédiaként lezárta Magyarország középkori virágzásának korszakát. A csatában elesett a király, hét főpap és huszonnyolc báró, és húszezer katona veszett oda.

Implementation of the lesson / project plan

A háttér (A vereség okai)

Előadás, forráselemzés. (ppt vázlat és szemléltetés céljából) Belső koncentráció Mátyás uralkodásának, halálának felidézése. Fogalmak ismételése pl.: rend, rendi

gyűlés, fekete sereg.

Mátyás halála után a királyi jövedelmek 200 000 aranyforintra csökkentek, így a Fekete sereget szélnek kellett eresztetni. A bárók és a köznemesek közötti ellentét (Rákosi végzés, Hármaskönyv) gyakran kioltotta egymást, az országgyűlési határozatok nem születtek meg vagy nem valósultak meg. Az 1514-es Dózsa-féle parasztfelkelés mélyítette a belső ellentéteket.

A végvári rendszer összeomlása és a hadjárat

Forráselemzés (II. Lajos kora), térképvázlat elemzése. (tankönyvi forrás, Történelmi atlasz térképe) segítségével elhelyezik az eseményeket, tantárgyi koncentráció (földrajz), folyók, települések beazonosítása, Szulejmán felvonulási útvonala, Nándorfehérvár (belső koncentráció, mit tanultunk korábban róla, győztes várvédelem). Hunyadiak megemlézése, szintén belső koncentráció.

II. Lajos (1516–1526) uralkodása alatt a királyi hatalom tovább vesztett súlyából. A török támadást a Budára küldött követek fogságba vetésével provokálták ki.

Nándorfehérvár 1521. augusztus 29-én esett el, alig 700 katonával és ágyúk nélkül, két hónapos ellenállás után. A török had 1526-ban elfoglalta Péterváradot is egy hét alatt. A királyi sereg lassan gyülekezett, emiatt elszalasztották annak lehetőségét, hogy a szultáni hadat a déli folyóknál (Duna, Száva, Dráva) tartóztassák fel.

Csoportmunka, MI-használat (telefon/okostábla).

Feladat: A magyar sereg létszáma 20-26 000 fő, míg Szulejmán hadai 68 000 főt számláltak. Kérjék meg a mesterséges intelligenciát, hogy vázoljon fel **három** olyan reális stratégiai lehetőséget, amelyekkel a magyar sereg elkerülhette volna az azonnali megsemmisülést, tekintettel a gyenge pontokra (lassú gyülekezés, déli folyóknál való feltartóztatás elmulasztása).

Összegző megbeszélés (MI eredmények összevetése a valósággal), frontális munka.

Valóság: A magyarok Tomori Pál vezetésével a mohácsi síkon – nem várva be a horvátországi és cseh segédhadakat – kíséreltek meg a török megállítására. A csata 1526. augusztus 29-én néhány óra alatt a magyar sereg teljes vereségével végződött. A török had több mint tíz nap alatt ért Budára, kirabolták és felégették, majd foglyok tízezreivel hagyták el az országot. A Szapolyai János vezette erdélyi had (10-15 000 fő) nem merte megzavarni a török kivonulását.

Used digital devices

ChatGPT

Gamma.app - prezentáció készítő

Google NotebookLM

Evaluation plan

Összegzés

A tanultakkal kapcsolatosan kérdések feltevése a gondolattérkép alapján, amely a ppt utolsó két diája.

Reflektív kérdés Pl.: Mit jelentett a "király nélkülség"?

Bár az országból kivonult az ellenséges haderő, az országnak nem volt királya, és végvári vonal híján kiszolgáltatva állt a török előtt. Az eljövendő nemzedékek sorára a halál, a pusztulás, a rabság és megaláztatás várt.

Homework, project task

Történelmi kirándulás szervezése a Mohácsi történelmi emlékhelyre.

Mi köze a busójárásnak a törökökhöz? szorgalmi kutatás céljából interneten talált és a mesterséges intelligencia által adott válaszok összevetése következő órán.

General subject(s)

történelem és társadalmi ismeretek